

ΙΩΑΝΝΟΥ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΕΡΓΑ

ΤΟΜΟΣ 65

ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΟΜΙΛΙΑΙ ΚΑ' - ΛΣΤ'
(ΚΕΦ. 7 - 11)

Κείμενον: Fridericus Field
Μετάφρασις — Σχόλια
ΚΥΡΙΑΚΟΥ Γ. ΡΟΥΜΠΗ
θεολόγου - φιλόλογου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ	11—227
'Ομιλία ΚΔ' (Ματθ. ζ', 21 - 27)	11 (233)*
'Ομιλία ΚΕ' (Ματθ. ζ', 28 - η', 4)	25 (244)
'Ομιλία ΚΣΤ' (Ματθ. η', 5 - 13)	38 (258)
'Ομιλία ΚΖ' (Ματθ. η', 14 - 22)	62 (271)
'Ομιλία ΚΗ' (Ματθ. η', 23 - 34)	76 (282)
'Ομιλία ΚΘ' (Ματθ. θ', 1 - 8)	92 (295)
'Ομιλία Λ' (Ματθ. θ', 9 - 17)	101 (302)
'Ομιλία ΛΑ' (Ματθ. θ', 18 - 26)	119 (316)
'Ομιλία ΛΒ' (Ματθ. θ', 27 - ι', 15)	134 (327)
'Ομιλία ΛΓ' (Ματθ. ι', 16 - 22)	160 (345)
'Ομιλία ΛΔ' (Ματθ. ι', 23 - 33)	182 (362)
'Ομιλία ΛΕ' (Ματθ. ι', 34 - 42)	197 (374)
'Ομιλία ΛΣΤ' (Ματθ. ια', 1 - 6)	214 (387)
ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ ΚΕΙΜΕΝΟΝ	338—397

* Οι ένδοξοι παρεθέσαντες ἀριθμοί είναι οι ἀντιστοιχεί τῶν σελῶν τοῦ πρωτοτύπου κειμένου.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΟΜΙΛΙΑ ΚΔ'
(Ματθ. ζ', 21—27)

«Δὲν θὰ εἰσεέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν καθένας ποῦ μοῦ λέγῃ, Κύριε, Κύριε, ἀλλ' ἐκεῖνος ᾧ ποῦ ἐκτελεῖ τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου, ὁ ὁποῖος εἶναι εἰς τοὺς οὐρανοὺς».

Διότι δὲν εἶπεν ἄλλ' ἐκεῖνος ποῦ ἐκτελεῖ τὸ ἴδικόν μου θέλημα; Διότι πρὸς τὸ παρὸν ἦτο ἀρκετὸν νὰ διεχθῶν αὐτὸ κατὰ πρότον. Ἐξ ἄλλου αὐτὸ ἦτο πολὺ μεγάλο, ἐὰν ληθῆ ὅτι ὄψιν ἢ πνευματικὴ τῶν ἀδουαμία. Ἀλλ' ὅστε ὑπενόησε καὶ αὐτὸ μέ.δ.τι εἶπεν. Πέραν τούτων, καὶ τὸ ἐξῆς ἠμπορεῖ νὰ προστεθῆ, ὅτι, δηλαδὴ, δὲν ὄπαγει διαφορετικὸν θέλημα τοῦ Υἱοῦ ἀπὸ τοῦ θέλημα τοῦ Πατρὸς.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ φαίνεται ὅτι κατηγορεῖ τοὺς Ἰουδαίους πρὸ πάντων, οἱ ὅποιοι ἐστήριζον τὸ πᾶν εἰς

1. Τὸ «λέγειν» ἀντιτίθεται πρὸς τὸ ἐκτελεῖν «ποιεῖν» καὶ δι' ἀμφοτέρων νοεῖται ἡ ἀναγκαῖα τῆς συνεπειᾶς λόγων καὶ ἔργων, ὡς προέβλεπε τῆς σωτηρίας. Ἰερ. καὶ τὰ ἐν Α' Κορινθ. 9, 27 καὶ 13, 1—2 ἐπὶ τοῦ Παύλου λεγόμενα.

2. Ἡ ἐπινοήτης τοῦ «Κύριε» γίνεται διὰ νὰ διαχθῆ ἡ ἀπίστος καὶ ἄνοητος ἀπίστος καὶ κατὰ συνέπειαν ἢ ἀλλοκληροτικὴ παραβολὴ καὶ ἀναγνώρισις τοῦ Σωτῆρος ὡς Θεοῦ.

3. Σωπὴς, λοιπὸν, τῆς ἐπίσεως αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον δὲν εἶναι ἡ ἰσχυρὴ του βία, ἀλλὰ ἡ βία τοῦ Πατρὸς, ὁ ὅποιος δεδῶσται μετὰ τὴν ἐκλήρωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ.

4. Ματθ. 7, 21.

5. Νὰ ἐκτελεῖν, δηλαδὴ, τὰς ἐντολὰς τοῦ μετὰ τὴν καταθήκην ἐπιθεωροῦν τοῦ θέλημα τοῦ Θεοῦ δι' αὐτὸν.

Και ὁ Χριστὸς θέλων νὰ τοῖσι δῶα αὐτὰ ἔλεγεν «καὶ ἡ πτωχὸς αὐτῆς ἦτο ἀλοκληρωτικὴ καὶ τελεία», ἐπιφραγίζων τὰ ὠραία αὐτὰ παραγγέλματα μὲ τὸ κατάλληλον τέλος καὶ πειθῶν καὶ τοὺς πολὺ ἀπίστους νὰ ἀποφεύγουν τὴν κακίαν, κρίνοντας ἐπὶ τῇ θάσει τῶν ἐπιγείων πραγμάτων. Διότι, μολοντὶ ἡ διδασκαλία διὰ τὰ μέλλοντικά ἐστὶν ἀκότερα, ἅ ἐν τούτοις τοῖς ἀλόφρονος αὐτὸς ὁ λόγος ἠμπορεῖ περισσότερον νὰ τοὺς συγκρατήσῃ καὶ νὰ τοὺς ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν πονηρίαν. Δι' αὐτὸ καὶ ἐτελείωσε μὲ αὐτὸν, ὥστε νὰ ἤχη εἰς τὰ αὐτὰ τὴν ἠ ἀφέλεια.

Συνεπῶς, ἀφοῦ κατανοήσωμεν καλά δῶα αὐτὰ, καὶ τὰ παρόντα καὶ τὰ μέλλοντα, ὡς ἀποφεύγομεν τὴν κακίαν καὶ ὡς ἐπιδιώξωμεν τὴν ἀρετὴν, διὰ νὰ μὴ κοπιᾶζωμεν μάταια καὶ ἄσκοπα, ἀλλὰ νὰ ἀπολαύσωμεν καὶ τὴν ἐπὶ τῆς γῆς ἀσφάλειαν καὶ νὰ συμμετάσχωμεν εἰς τὴν οὐράνιον δόξαν, τὴν ὅποιαν εἶθε δῶαί μας νὰ ἀποκτήσωμεν, μὲ τὴν χάριν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΟΜΙΛΙΑ ΚΕ'

(Ματθ. 5', 28—37', 4)

Κ' «Καὶ συνέβη, ὅταν ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους αὐτοῦς, τὰ πλήθη ἔμειναν ἐκπληκτα ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν του.»¹

Καὶ ὅμως, τὸ φυσικὸν ἦτο νὰ λυπηθοῦν διὰ τὴν δυσκολίαν τῶν δῶων ἐλέγχθαι καὶ νὰ ἀισθανθοῦν διαταγμὸν ἐμπρὸς εἰς τὸ ὄψος τῶν ἐντολῶν. Ἀλλὰ τώρα ἦτο τόσο μεγάλη ἡ δύναμις τοῦ διδασκάλου, ὥστε πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἀκρατοὺς τοὺς ἠκολούθησε καὶ τοὺς ἔρριξεν εἰς μεγάλον θαυμασμὸν καὶ τοὺς ἔπεισε μὲ τὴν γλυκύτητα τῶν λόγων του. **Δ** εἰς σημεῖον ποῦ νὰ μὴ ἀπομακρύνονται ἀπὸ κοντὰ του καὶ ὅταν πλέον ἐτελείωσε τὴν ὁμιλίαν του. Πραγματικὰ, οἱ ἀκρατοὶ δὲν ἔφυγον ἀπὸ κοντὰ του, οὔτε ὅταν κατέβηκεν ἀπὸ τὸ ὄρος, ἀλλὰ καὶ πάλιν τὸν ἠκολούθησαν δὴν ἐκεῖνο τὸ πλῆθος. Τόσην μεγάλην ἀγάπην τοὺς ἐπένευσε διὰ τὰ λεχθέντα.

Κυρίως, ὅμως, τοὺς προεκάλεε κατὰπλήξειν ἡ ἐξουσία αὐτοῦ. Διότι δῶα ἔλεγε, δὲν τὰ ἔλεγε ἀποδίδων αὐτὰ εἰς ἄλλον, ὅπως ἔκαναν ὁ προφήτης καὶ ὁ Μωϋσῆς, ἀλλὰ εἰς καθὲ περιπτώσει ἐνεφανίζετο ὅτι αὐτὸς εἶχε τὸ κύρος ἀπ' ἑαυτοῦ. Πραγματικὰ, ὅταν ἐθέσειε τοὺς νόμους, πάντοτε προσέθετεν «Ἐγὼ δὲ σὰς λέγω»² καὶ καθὲ φορὰ ποῦ ἔκανε λόγον διὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως, ἐφάνερωνεν ὅτι ὁ ἴδιος ἦτο ὁ δικαστὴς, καὶ εἰς τὴν ἐπιβολὴν τῆς κολάσεως καὶ εἰς τὴν ἀποναμὴν τῶν τιμῶν.

Ἐ βέβαια, μὲ δῶα ἤκουον ἦτο φυσικὸν νὰ θορυβηθοῦν. Διότι, ἐνῶ ἔβλεπαν ὅτι οἱ γραμματεῖς ἤθελαν νὰ

1. Ματθ. 7, 28.

2. Πρὸς Ματθ. 5, 22, 28, 32, 39, 44.

σωμεν τὴν ἀπόστασιν ποῦ ὑπάρχει μεταξύ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡμῶν.

Ἀλλὰ καὶ αὐτό, τὸ νὰ ἠμπορέσωμεν, δηλαδή, νὰ γνωρίσωμεν τὴν πραγματικὴν μας ἀξίαν, δὲν εἶναι μικρὰ εὐσέβεια. Διότι ἐκεῖνος γνωρίζει καλὰ τὸν ἑαυτὸν του, ποῦ θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸν του χωρὶς καμμίαν ἀξίαν. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον καὶ ὁ Δαυὶδ καὶ ὁ Ἀβραάμ, ὅταν πλέον ἐφθάσαν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ἀρετῆς, τότε ἀκριθῶς ἐπέτυχαν αὐτό. Καὶ ὁ μὲν Ἀβραάμ ὀνομάζει τὸν ἑαυτὸν του χάμα καὶ ἀτάκτην,³⁰ ὁ δὲ Δαυὶδ σκαυλήκι.³¹ Καὶ ὅλοι, θεῶτα, οἱ ἅγιοι καθ' ὅμοιον τρόπον μὲ αὐτοὺς ὀνομάζουν τοὺς ἑαυτοὺς των. Ἀντίθετα, ὅποιος κατέχεται ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ἀλαζονείας, αὐτὸς εἶναι ποῦ περισσότερο ἀπὸ ὅλους δὲν γνωρίζει τὸν ἑαυτὸν του. Δι' αὐτό καὶ σύμφωνα μὲ τὴν καινὴν συνθήκην λέγομεν διὰ τοὺς ὑπερηφάνους· Δὲν γνωρίζει τὸν ἑαυτὸν του, ἀγνοεῖ τὸν ἑαυτὸν του. Ἐκεῖνος, ὅμως, ποῦ ἀγνοεῖ τὸν ἑαυτὸν του, ποῖον ἠμπορεῖ νὰ γνωρίσῃ; Διότι ὅπως ἀκριθῶς ἐκεῖνος ποῦ γνωρίζει τὸν ἑαυτὸν του, θὰ ἠμπορέσῃ νὰ γνωρίσῃ τὰ πάντα, ἔτσι καὶ ἐκεῖνος ποῦ δὲν γνωρίζει ἑαυτὸν, οὔτε τὰ ἄλλα θὰ γνωρίσῃ. Παρόμοιος ἦτο ἐκεῖνος ποῦ ἔλεγεν «Θὰ τοποθετήσω τὸν θρόνον μου πρὸ ὕψηλά ἀπὸ τὸν οὐρανόν».³² Ἐπειδὴ, δηλαδή, ἠγνόησε τὸν ἑαυτὸν, ἠγνόησε καὶ ὅλα τὰ ἄλλα. Ἀλλὰ ὁ Παῦλος δὲν ἐφέρετο ἔτσι, παρὰ ὀνόμαζε τὸν ἑαυτὸν του ἔκτρομα καὶ τελευταῖον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἅγιους καὶ δὲν ἐθεώρει τὸν ἑαυτὸν του ἄξιον νὰ ὀνομάζεται ἀπόσταλος, ὕστερα ἀπὸ τόσον πολλὰ καὶ τόσον μεγάλα κατορθώματα.

Συνεπῶς, αὐτὸν νὰ ζηλώσωμεν καὶ αὐτὸν νὰ μιμηθῶμεν. Ἐὰν τὸν μιμηθῶμεν, ὅμως, ἂν ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὴν προσκόλλησίν μας εἰς τὴν γῆν καὶ τὰ πράγματα τῆς γῆς. Πραγματικά, τίποτε δὲν μᾶς κάνει νὰ ἀγνωσῶμεν τόσον τὸν ἑαυτὸν μας, ὅσον ἡ προσήλωσις εἰς τὰ θιτικά πράγματα. Ὅπτε, πάλιν, τίποτε μᾶς κάνει νὰ προσηλωθῶμεν τόσον εἰς τὰ θιτικά πράγματα, ὅσον ἡ ἀγνοία τοῦ ἑαυτοῦ μας. Διότι αὐτὰ εὐρίσκονται εἰς ὅλα

30 Γαλ. 18,27.
31 Ψαλμ. 21,7.
32 Ἠσ. 14,13.

Ἀληθευτέριον. Πραγματικά, ὅπως ἀκριθῶς ἐκεῖνος ποῦ ἐπιθυμεῖ ὑπερβολικὰ τὴν κοσμικὴν δόξαν καὶ θεωρεῖ ἠπουδαία τὰ ἐπίγεια πράγματα δὲν θὰ ἠμπορέσῃ νὰ γνωρίσῃ τὸν ἑαυτὸν του, ὅσον καὶ ἂν προσπαθῆσῃ. **18** καθ' ὅμοιον τρόπον καὶ ἐκεῖνος ποῦ περιφρονεῖ τὰ ἐγκόσμια ἀγαθὰ, θὰ γνωρίσῃ εὐκολὰ τὸν ἑαυτὸν του. Ὅταν πλέον γνωρίσῃ τὸν ἑαυτὸν του, γρήγορα θὰ προχωρήσῃ καὶ πρὸς ὅλα τὰ ἄλλα μέρη τῆς ἀρετῆς.

Ὅστε, διὰ νὰ μάθωμεν τὴν καλὴν αὐτὴν ἐπιστήμην, ἀφοῦ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ ὅλα τὰ φθαρτὰ πράγματα, ποῦ ἀνάπτουν μέσα μας τὴν φλόγα τῆς ἐπιθυμίας καὶ γνωρίσωμεν τὴν εὐτέλειάν μας, ἄς ἐπιδείξωμεν καθεταπεινοφροσύνην καὶ εὐσέβειαν, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν καὶ τὰ παρόντα καὶ τὰ μελλοντικά ἀγαθὰ, μὲ τὴν χάριν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, **19** μαζὶ μὲ τὸν ὁποῖον εἰς τὸν Πατέρα ἀνήκει ἡ δόξα, τὸ κράτος καὶ ἡ τιμὴ καθὼς καὶ εἰς τὸ ἅγιον καὶ ἀγαθὸν Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

κόν. Δι' αὐτὸ πολλοί, παρακινούμενοι ἀπὸ τὴν ἰδέαν αὐτήν, ἐθεώρησαν καλὸν τὴν ἀτεκνίαν καὶ κατέστησαν ἀνίκαιον τὴν φύσιν, ὄχι φοιῶσαντες τὰ γεννηθέντα παιδιά, ἀλλὰ μὴ ἐπετρέψαντες τὰ λάθουν κὰν ἀρχὴν.

Λοιπὸν, τὰ μὴ παραξενεύεσθε, ἐπειδὴ οὖς παρουσίασα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸν φιλάργυρον. (Διότι εἰς τὴν πραγματικότητα εἶναι πολὺ χειρότερος ἀπὸ τοῦ τὸν περιέγραψα). **34** **1** Ἄλλὰ ὡς σκεφθόμεν πῶς θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ τὸν ἀπαλλάξωμεν ἀπὸ τὸν δαίμονα. Πῶς θὰ τὸν ἀπαλλάξωμεν, λοιπὸν; Ἐὰν ἀντιληφθῆ πλήρως ὅτι ἡ φιλαργυρία του εἶναι ἀντίθετος πρὸς αὐτὸ ἀκριβῶς, δηλαδὴ, εἰς τὸ νὰ τοῦ δῶν χρήματα. Διότι ἐκεῖνοι ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ κερδίσουν τὰ μικρὰ ὑφίστανται μεγάλας ζημίας. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ εἶχει γίνει παροιμία ἀνάλογος μετὰ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτήν. Πραγματικά, πολλοὶ πολλὰς φορές ποὺ ἠθέλησαν νὰ δανείσουν μετὰ ὑπερβολικὸς τόκους καὶ, παρασυρθέντες ἀπὸ τὴν προσδοκίαν τοῦ κέρδους, δὲν ἠρεύνησαν τὸ ποῖόν τῶν δανειζομένων, ἔχασαν μαζὶ μετὰ τὸν τόκον καὶ τὸ κεφάλαιον ὁλόκληρον. Ἄλλοι πάλιν ποὺ περιέπεισαν εἰς κινδύνους καὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐξοδεύσουν ὀλίγα, **B** ἔχασαν καὶ τὴν ζωὴν των μαζὶ μετὰ τὴν περιουσίαν των. Ἐπίσης, ἐνῶ τοὺς ἐδόθη ἡ εὐκαιρία ν' ἀποκτήσουν ἢ ἀξιώματα προσοδοφόρα, ἢ κατὰ ἄλλο παρόμοιον, ἐπειδὴ ἐκάλλησαν εἰς τὰς λεπτομερείας ἔχασαν τὸ πᾶν. Ἐπειδὴ, δηλαδὴ, δὲν γνωρίζουν νὰ σπείρουν, ἀλλὰ πάντοτε φροντίζουν νὰ θερίζουν, δι' αὐτὸ συνεχῶς χάνουν τὴν συγκομιδὴν. Διότι κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ πάντοτε νὰ θερίσῃ, ὅπως δὲν ἠμπορεῖ διαρκῶς νὰ κερδίσῃ. Ἄφοῦ, λοιπὸν, δὲν θέλουν νὰ ἐξοδεύουν, δὲν γνωρίζουν καὶ νὰ κερδίσουν. Ἄλλὰ, εἴτε πρέπει νὰ νυμφευθοῦν, πάλιν παθαίνουν τὸ ἴδιον. Διότι ἡ ἐξηρατήθησαν καὶ ἐπήσαν πτωχὴν ἀντὶ πλουσίας, ἢ καὶ εἰς τὴν περιπτώσει ποὺ ἐπήσαν πλουσίαν, ἀλλὰ μετὰ πολλὰ ἐλαττώματα, πάλιν ὑπέστησαν μεγαλύτεραν ζημίαν. **C** Διότι τὸν πλοῦτον δὲν τὸν δημιουργεῖ ἡ περιουσία, ἀλλὰ ἡ ἀρετὴ. Πραγματικά, ποῖα ἢ ὠφέλεια τοῦ πλοῦτου, ὅταν ἡ γυναῖκα εἶναι πολυδάπανος καὶ ἀσωτος καὶ διασκορπίσῃ τὰ πάντα χειρότερα ἀπὸ τὸν ἄνεμον; Ποῖα ἢ ὠφέλεια, ἐὰν εἶναι σκόλιστος καὶ ἔχη πλῆθος ἐραστῶν; Ποῖα ἢ ὠφέλεια, ἐὰν εἶναι μέθυσος; Μήπως δὲν θὰ κάνη τὸν οὐζυγὸν τῆς πικρῆς πτωχῶν ἀπὸ δαύτου;

2 Ὅχι μόνον εἰς τὸ θέμα τοῦ γάμου σκέπτονται ἔτσι,

ἀλλὰ, παρασυρόμενοι ἀπὸ τὴν μεγάλην των ἀγάπην πρὸς τὰ χρήματα, ἀγοράζουν ἀπὸ κακὸν ὑπολογισμὸν ὄχι τοὺς καλοὺς δούλους, ἀλλὰ φροντίζουν νὰ εὑρουν τοὺς πικρὸς εὐθηνοὺς.

3 Ὅλα' αὐτά, λοιπὸν, ἀφοῦ σκεφθῆτα καλά, (ἐπειδὴ ἔστιν ἠμπορεῖτε ἀκόμη νὰ ἀκούετε τὴν διδασκαλίαν διὰ τὴν γένεσιν καὶ τὴν θασιλείαν), καὶ ἀφοῦ καταλάβετε τὰς ζημίας ποὺ ὑπομένετε κάθε φορὰν ἀπὸ τὴν φιλαργυρίας, **D** ὅταν δανείζετε, ὅταν ἀγοράζετε, ὅταν νυμφεύεσθε, ὅταν ὑπερασπίζεσθε κάποιον, ὅταν κάνετε ὁτιδήποτε ἄλλο, παύσατε νὰ ἀγαπᾶτε ὑπερβολικά τὰ χρήματα. Διότι ἔτσι θὰ ἠμπορέσετε καὶ εἶδῃ εἰς τὴν γῆν νὰ ζῆσθε μετὰ ἀσφάλειαν καὶ, ἀφοῦ κάνετε μικρὰν προσπάθειαν, θὰ δυναθῆτε νὰ ἀκούσετε καὶ τὸ κήρυγμα διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ, ὅταν κυττάξετε καὶ τὸ κήρυγμα διὰ τὸν ἴδιον τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης καὶ θὰ ἀποκτήσετε τὰ ἀγαθὰ ποὺ αὐτὸς ἔχει ὑποσχεθῆ, τὰ ὅποια εἶθε εἶποι μας νὰ ἐπιτύχωμεν, **E** μετὰ τὴν χάριν καὶ τὴν φιλοφροσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν ὅποιον ἀνήκει ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

ρη τὰ οὐράνια ἀγαθὰ, μὲ τὴν χάριν καὶ τὴν φιλοφρο-
 πῖαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν οὐρανὸν
 ἀνίσκει ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰ-
 ῶνων. Ἀμήν.

ΟΜΙΛΙΑ ΑΕ' (35)

(Ματθ. ι', 34 - 42)

397 «Μὴ νομίσετε ὅτι ἦλθα νὰ φέ-
 ρω εἰρήνην εἰς τὴν γῆν. Ὁ Χ. Δὲν
 ἦλθα διὰ νὰ φέρω εἰρήνην, ἀλλὰ
 μάχαιραν.»¹

Β Πάλιν τὰ περισσότερον δύσκολα ἀναφέρει ὁ Κύ-
 ριος καὶ μάλιστα μὲ μεγάλην ἔμφασιν τὰ παρουσιάζει.
 Καὶ ἐκεῖνο ποῦ ἐπρόκειτο νὰ προβάλλουν ὡς ἀντίρρησην
 εἰς τοὺς λόγους του, αὐτὸ προλέγει. Δηλαδή, διὰ νὰ μὴ
 λέγουν, ὅταν θὰ ἤκουον αὐτὰ: Δι' αὐτὸ, λοιπόν, ἦλθες
 εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ φονεύσης καὶ ἡμεῖς τοὺς ἰδίους καὶ
 δσους θὰ μᾶς πιστεύσουν καὶ νὰ γεμίσης τὴν γῆν πο-
 λέμους; Τὸ λέγει ὁ ἴδιος προηγουμένως. «Δὲν ἦλθα νὰ
 φέρω εἰρήνην εἰς τὴν γῆν».

Τότε, διὰ τί τοὺς ἔδωκεν ἐντολὴν νὰ ἀποδίδουν γαι-
 ρατισμὸν εἰρήνης εἰς κάθε σπῆτι ποῦ θὰ πήγαιναν;² Δια-
 τί καὶ οἱ ἀγγελοὶ ἐμαύλων «Δόξα ὅς ἐκείναι εἰς τὸν Θεόν
 εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν γῆν ὀλοκλήρην ὡς βασιλευ-
 ση ἡ εἰρήνη»;³ Διὰ τί δὲ καὶ οἱ προφῆται συνεχῶς τὴν
 εἰρήνην ἐδηγγελλίζοντο; Διότι τότε πρὸ παντός ὑπάρχει
 πραγματικὴ εἰρήνη, ὅταν τὸ ἀσθενὲς μέρος ἀποκόπτε-
 ται, ὅταν ἀποχωρίζεται ἐκεῖνος ποῦ στασιάζει. Ἐπειδὴ
 μόνον ἔτσι εἶναι δυνατόν νὰ ἐνωθῇ ὁ οὐρανὸς μὲ τὴν γῆν.
 Ὁ Διότι καὶ ὁ ἰατρός ἔτσι διασώζει τὸ ὑπόλοιπον σῶμα,
 ὅταν, δηλαδή, ἀποκόψῃ τὸ μέλος ποῦ νοσεὶ ἀθεράπευ-
 τα. Ἐπίσης, καὶ ὁ στρατηγὸς διασώζει τὸ σπέρταυμά
 του, ὅταν ἀπομακρῶνῃ τοὺς διαφονοῦντας. Τὸ ἴδιον συνέ-
 θεῖ καὶ εἰς τὸν ἐπίγειον ἐκείνον πύργον, διότι τὴν κακὴν

1. Ματθ. 10, 34.— Τὸ χάριον εἰς ἐλευθέρων ἐγγηματικῆ ἀπόδοσιν
 ἔχει ὡς εἶθε: «Μὴ νομίσετε ὅτι ἦλθα νὰ φέρω εἰς τὴν γῆν μίαν τέτοιαν
 εἰρήνην ὅπως τῆς φανταζόμεται: αὐτοὶ ποῦ περιμένον τὸν Μεσσίαν ὡς ἐπι-
 γειοῦ βασιλέα καὶ κατακτητὴν. Ὁ Χ. Δὲν ἦλθα διὰ νὰ φέρω εἰρήνην ἀλλὰ
 μαχαίραν καὶ διαίρεσιν καὶ ἔχθρῶν, διὰ τὰ ὅσατα ἔμας, ἀπειθήνας εἶναι
 ἢ ἀδικεῖ τὸν ἀθεράπευτον καὶ ἔχει τὸ ἐπιγγέλιον».

2. Πρῶτ. Ματθ. 10, 12.

3. Λουκ. 2, 14.

δὲν κρίνετε ἄλλους, ἀλλὰ τοὺς ἑαυτοὺς οὖς. Τόσον μεγάλο ἔμπόδιον εἶναι ἡ φιλαυτία διὰ νὰ μὴ διακρίνωμεν τὸ δίκαιον. Διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ὅταν κρίνωμεν τοὺς ἄλλους, **Α** **13** ἐξετάζωμεν τὰ πάντα μὲ ἀκρίθειαν, ἐνῶ ὅταν κρίνωμεν τοὺς ἑαυτοὺς μας, δὲν διακρίνωμεν καὶ τόσον καλὰ τὸ δίκαιον. Διότι ἐὰν ἡ ἔρευνα διὰ τὸν ἑαυτόν μας ἐγίνετο ὅπως γίνεται διὰ τοὺς ἄλλους τότε θὰ λάθωμεν ἀδέκαστον ἀπόφασιν. Ἔχωμεν, ἐθέσια, καὶ ἡμεῖς ἁμαρτήματα, τὰ ὅποια ἀεῖζει νὰ τιμωρηθοῦν ὄχι μὲ δύο καὶ τρεῖς, ἀλλὰ μὲ πολλοὺς θανάτους. Καὶ, διὰ νὰ παραλείψω ὅλα τὰ ἄλλα, ὡς ἐνθυμηθῶμεν πόσοι ἀπὸ ἡμᾶς μετέχουν τῆς θείας εὐχαριστίας ἀναξίως. Αὐτοὶ λοιπόν, εἶναι ἐνοχοὶ τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ. Ὡστε, ὅταν ἀναφέρῃς τὸν φονέα, νὰ σκέπτεσαι καὶ τὸν ἑαυτόν σου. Διότι ἐκεῖνος ἐφόνευεν ἄνθρωπον, **Β** ἐνῶ σὺ εἶσαι ὑπεύθυνος τῆς σφαγῆς τοῦ Κυρίου. Ἐκεῖνος μὲν, ἐπειδὴ δὲν μετέχει εἰς τὰ μυστήρια, ἡμεῖς ὅμως, ἐπειδὴ λαμβάνομεν μέρος εἰς τὴν ἱεράν τροφήν.

Τὶ νὰ εἶπω δὲ δι' ἐκείνους ποὺ δασγκῶνουν καὶ κατατρῶγουν τοὺς ἀδελφούς των καὶ πολὺ δηλητήριον ἐξακοντίζουσι ἐναντίον των; Τὶ δι' ἐκείνον ποὺ ἀρπάζει τὴν τροφήν τῶν πτωχῶν; Διότι ἐὰν θεωρεῖται μὲ τὴν κατηγορίαν αὐτὴν ὃ μὴ ἐλεήμων, πολὺ περισσότερον φαρμάκεται ἐκεῖνος ποὺ παίρνει τὰ ξένα ἀγαθὰ. Ἀπὸ πόσουσ φονεῖς οἱ ἀρπαγῆς; Ἀπὸ πόσουσ τυμβωρύχοι; Πόσοι μετὰ τὴν ἀρπαγὴν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ φανεύουσιν τὰ θύματα των; Παῖδε, μὴ γένοιτο, λέγει κάποιος. Ὁ Κύριος λέγει, μὴ γένοιτο. Ἀλλὰ νὰ εἴησιν μὴ γένοιτο, ὅταν ἔχησ τὸν ἔχθρον εἰς τὸ χέρι σου, καὶ νὰ ἐνθυμησῇ τὰ λεχθέντα καὶ νὰ παρουσιάσῃς ζωὴν πολὺ φροντισμένην, διὰ νὰ μὴ μᾶς εἴρουσι τὰ κακὰ τῶν Σαδδουμαίων, διὰ νὰ μὴ πάθωμεν ὅτι ἐπάσαν τὰ Γόμορα, διὰ νὰ μὴ ὑποστῶμεν τὰ κακὰ τῆς Τύρου καὶ τῆς Σιδῶνος, μάλλον δὲ διὰ νὰ μὴ ἐλθῶμεν εἰς σύγκρουσιν μὲ τὸν Χριστόν, πράγμασ τοῦ εἶναι τὸ χειρότερον καὶ φοβερότερον ἀπὸ ὅλα. Διότι ἂν καὶ εἰς πολλοὺς ἡ γένηνα φαίνεται φοβερά, ἐγὼ δὲν θὰ παύσω νὰ φωνάζω διαρκῶσ ὅτι αὐτὴ ἡ σύγκρουσις εἶναι χειρότερα ἀπὸ κάθε γένηνα. Καὶ οὖσ παρακαλῶ καὶ οὖσ νὰ ἔχετε τὴν ἴδιαν γνώμην.

Δ Ἔτσι, θὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὴν γένηνα καὶ θὰ ἀπολαύσωμεν τὴν δόξαν τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὅποιαν εἶθε

ὅλοι μας νὰ ἐπιτύχωμεν, μὲ τὴν χάριν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν ὅποιον ἀνήκει ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.